

Waterschap Veluwe

Voorstel

Boogschutterstraat 5
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn
[T] (055) 527 29 11
[F] (055) 527 27 04
[E] waterschap@veluwe.nl
[I] www.veluwe.nl

Aan algemeen bestuur 30 november 2011

Portefeuillehouder G. Verwolf

Datum	22 november 2011	Thema	Ruimte voor de Rivier
Opgemaakt door	Unit Ruimte voor de Rivier	Onderwerp	Adviesnota Dijkverlegging Cortenoever en Voorsterklei en uiterwaardvergraving Tichelbeeksewaard
Docbasenummer	233090		
Projectnummer			

Bijlage(n) - Adviesnota SNIP 3
- Advies landelijk Q-team
- Inrichtingsplan COTIVO
- Antwoordnotitie Voorsterklei
- Antwoordnotitie Cortenoever
- Advies Provincie Gelderland

1. Beslispunten

Voorgesteld wordt:

- a. in te stemmen met de adviesnota SNIP3 (Arcadis, 2 september 2011) met betrekking tot de dijkverleggingen Cortenoever en Voorsterklei en uiterwaardvergraving in de Tichelbeeksewaard
- b. de staatsecretaris voor Infrastructuur en Milieu te adviseren voor deze rivierverruimende maatregelen de projectbeslissing (SNIP3) te nemen en hem daarbij verzoeken de volgende specifieke adviezen (vanuit de regio, de gemeenten en het waterschap) over te nemen, te weten:
 - de gemaakte procesafspraken voor de gemeente Brummen inzake: second-opinion waterhuishoudkundig plan, duidelijkheid herplaatsing danwel functiewijziging, fiets- en/of voetpad op de bestaande dijk en verkeersmaatregelen Cortenoeverseweg;
 - instemmen met het niet verwijderen van de bosschages en monumentale schuur bij De Wellenberg en daarbij 1 mm. taakstelling als niet te behalen taakstelling te accepteren
 - instemmen met het niet verwijderen van landschapselementen van het landgoed Beekzicht, waarbij meer bosschages in verband met de Natuurschoonwet blijven behouden en schadebeperkend wordt gehandeld en daarbij 1 mm. taakstelling als niet te behalen taakstelling te accepteren
 - instemmen met het treffen van beheersmaatregelen bij de in- en uitstroombuigtes van kades in Cortenoever en Voorsterklei, zodat ook direct na oplevering van de dijkverleggingen de overstromingsfrequentie van 1:25 jaar wordt bereikt gegarandeerd

Waterschap Veluwe

- c. kennis te nemen van een separate advisering door de provincie Gelderland, namens de publieke partners van het project IJsselsprong inzake het vervolg voor de Tichelbeeksewaard.

2. Inleiding

2.1 Aanleiding

In de bestuurovereenkomst tussen de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en Waterschap Veluwe van 2 juli 2007 is vastgelegd dat waterschap Veluwe voor de beide dijkverleggingen naast een advies voor variantkeuze (SNIP2a) ook over de projectbeslissing (SNIP3) adviseert.

In reactie op de regionale uitwerking van de "IJsselsprong" heeft de staatsecretaris het waterschap op 21 december 2009 verzocht, óók een (technisch) ontwerp te maken voor de uiterwaardvergraving in de Tichelbeeksewaard. Hiervoor is naderhand door de Programmadirectie Ruimte voor de Rivier (in vervolg PDR) een taakstelling van 12 cm. opgenomen.

Ruimte voor de Rivier projecten doorlopen bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (voorheen V&W) de SNIP-procedure (Spelregels voor Natte Infrastructuur projecten) van Rijkswaterstaat. De SNIP3-beslissing markeert de overgang van voorbereidingfase naar de realisatiefase. Na besluitvorming over de voorkeursalternatieven, (de SNIP2a beslissing van 22 december 2009), zijn deze alternatieven verder uitgewerkt en gedetailleerd, en heeft de voorbereiding op de vergunningverlening plaatsgevonden. Naast de planologische inpassing van de dijkverlegging in de bestemmingsplannen zijn voor deze maatregelen een groot aantal uitvoeringsbesluiten op het gebied van ontgronding, natuurbescherming en ruimtelijke ordening nodig.

De Adviesnota (via bestuursschijf beschikbaar) omvat het advies voor de door de staatsecretaris te nemen Projectbeslissing (SNIP3). Het waarom en hoe van de projectontwerpen wordt uiteengezet, bovendien is een doorkijk gegeven naar de uitvoering(planning) en het eindbeheer. De verschillen met het SNIP2a-advies worden toegelicht. Bovendien wordt aangegeven hoe met de verschillende opdrachten en adviezen op het SNIP2a-besluit en wensen vanuit het gebied is omgegaan.

2.2 Opdrachtomschrijving/doelstelling

Parallel aan de (bestuurlijke) behandeling van dit voorstel binnen Waterschap Veluwe wordt aan de betrokken gemeentebesturen gevraagd in te stemmen met deze Adviesnota en de bereidheid uit te spreken om na het SNIP3 besluit het bestemmingsplan te herzien en de "MER Ruimte voor de Rivier projecten Dijkverlegging Cortenoever en Voorsterklei en een geul in de Tichelbeeksewaard" vast te stellen. In de afgelopen periode is het bestuur van Waterschap Veluwe onder andere in de cie Water regelmatig geïnformeerd over inhoud en voortgang.

Waterschap Veluwe vraagt nu de Staatssecretaris deze Adviesnota als basis voor het SNIP3 besluit te gebruiken.

3 Kader/uitgangspunten/vertrekpunten

Waterschap Veluwe geeft haar advies vanuit verschillende perspectieven. Enerzijds is het waterschap betrokken in het kader van beheer en onderhoud van

Waterschap Veluwe

waterstaatswerken. Anderzijds is het waterschap als initiatiefnemer in de planfase en beoogd realisator van de maatregelen. Voor de realisatie wordt na het SNIP3 besluit van de staatsecretaris een realisatieovereenkomst tussen Rijk en Waterschap gesloten. In de realisatieovereenkomst, die voor bestuurlijke goedkeuring aangeboden wordt in de AB vergadering van februari 2012, wordt ondermeer ingegaan op de risico's bij de uitvoering, de bijbehorende beheersmaatregelen en de financiële regeling.

4 Historie

De uitwerking van een technische maatregel zoals de dijkverlegging in Cortenoever en Voorsterklei in samenhang met een Gebiedsontwikkeling in het kader van de IJsselsprong is een dynamisch proces waarbij Waterschap Veluwe haar taak als waterpartner en beheerder op zich neemt en heeft ingevuld. Hieronder wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste ontwikkelingen.

4.1 Planologische Kern beslissing (PKB)

De besluitvorming over de dijkverlegging in Cortenoever en Voorsterklei heeft plaatsgevonden in het kader van de Planologische Kernbeslissing (hierna PKB) 'Ruimte voor de Rivier'. In deze PKB worden de 40 maatregelen benoemd welke op korte termijn (voor 2016) de rivier meer ruimte geven, bovendien wordt een doorkijk naar de lange termijn beschreven. De PKB richt zich op een integrale aanpak van de hoogwaterproblematiek, waarbij voor het rivierengebied als geheel één koers wordt uitgezet en waarbij rekening wordt gehouden met de functies en belangen die in de betreffende deelgebieden aan de orde zijn.

De doelstelling in de PKB is tweeledig:

- Veiligheid: veilig stellen van gebieden voor toekomstige wateroverlast als gevolg van verder stijgende rivierwaterstanden.
- Ruimtelijke kwaliteit: benutten van kansen om de omgeving van de rivieren mooier en aantrekkelijker te maken, het rivierengebied moet er in economisch, ecologisch en landschappelijk opzicht beter van worden.

In de PKB is uitgewerkt welke maatregelen het kabinet per gebied wil inzetten. Bij Zutphen voorziet de PKB op korte termijn twee dijkterugleggingen: één bij Cortenoever en één bij de Voorsterklei. Deze dijkterugleggingen bieden voldoende ruimte om aan de norm van 16.000 m³/s te voldoen. Om in de toekomst ook voorbereid te zijn op meer water, reserveert de PKB een ruim gebied voor een geul rondom de Zutphense wijk 'De Hoven'.

4.2 Intergemeentelijke Structuurvisie IJsselsprong (In 1 keer goed)

In 2008 hebben de gemeenteraden van Brummen, Voorst en Zutphen de intergemeentelijke structuurvisie (IGSV) 'IJsselsprong: in 1 keer goed' vastgesteld. Deze structuurvisie biedt een ruimtelijk kader voor inpassing van woningbouw, de infrastructurele oplossingen nabij De Hoven, Leuvenheim en Voorst, de aanleg van ecologische verbindingzone en de bescherming tegen hoge rivierwaterstanden. De reactie op deze IGSV werd in de vergadering van het AB Waterschap Veluwe op 23 april 2008 besproken.

Voor de blauwe opgave (bescherming tegen hoogrivierwater) in de IGSV 2008 werd op korte termijn uitgegaan van:

Waterschap Veluwe

- Dijkverlegging in Cortenoever, waarbij het nieuwe buitendijks gebied wordt beschermd door een gedeeltelijk verwijderbare dijk,
 - Nevengeul in de uiterwaard voor Zutphen (Breed water bij Zutphen),
 - Uiterwaardvergraving in de Marswaard,
 - Inzet van dijkverhoogte in de Voorsterklei en aan de oostzijde van de IJssel.
- Voor de lange termijn werd rekening gehouden met een dijkverlegging in de Voorsterklei en verdieping van de eerder gegraven nevengeul in de uiterwaard voor Zutphen.

De staatssecretaris heeft de IGSV voor wat betreft de wateropgave niet overgenomen maar verzocht om een plan op te stellen, waarin de maatregelen vanuit de PKB voor Cortenoever en Voorsterklei zijn opgenomen, inclusief de oplossing voor Breed Water.

4.3 Voorstel Integrale Gebiedsontwikkeling 'Alles in één keer'

Na de afwijzing van de 'In 1 keer goed' heeft de staatssecretaris de regio in de gelegenheid gesteld een plan uit te werken waarbij de PKB maatregelen gecombineerd wordt met de door de regio gewenste ontwikkeling op het gebied van Woningbouw, Infrastructuur en Natuur. De uitwerking van deze "Alles in één keer" oplossing was het gevolg. Het advies over de alternatieven uit de 'blauwe enveloppe' van deze oplossing werd door Waterschap Veluwe in juni 2009 ingediend bij de staatssecretaris ten behoeve van de Variantkeuze (SNIP2a-beslissing). Op 22 december 2009 heeft de staatssecretaris ingestemd met de voorkeursalternatieven voor de dijkverleggingen in Cortenoever en Voorsterklei en maatregel in de uiterwaard nabij Zutphen.

4.4 Gebiedsproces 2009-2011 voor uitwerking van SNIP 2a besluit

Na het besluit van de staatssecretaris op 22 december 2009 om de ontwerpen voor Cortenoever en Voorsterklei verder uit te werken en te optimaliseren is het gebiedsproces opgestart. Waterschap Veluwe kreeg, middels een scoopwijziging, ook de opdracht de uiterwaardvergraving Tichelbeeksewaard verder uit te werken. Gedurende dit proces konden de ontwerpen mogelijk worden aangepast, en werden vragen beantwoord. Dit gebiedsproces is in drie stappen (wensensessie, adviessessie over twee ontwerpen en informatieve sessie over het definitief ontwerp) opgebouwd en is voorzien van participatie/samenwerking en coproductie met de (direct) betrokkenen. In de bijlage "Q en A van CoTiVo" (via bestuursschijf beschikbaar) zijn alle vragen door het waterschap beantwoord die tijdens het intensieve gebiedsproces zijn gemaakt.

5 Tichelbeeksewaard

Ook het definitieve ontwerp voor uiterwaardvergraving Tichelbeeksewaard is klaar. Gelijktijdig met de uitbreiding van de opdracht richting Waterschap Veluwe is onderzoek naar de robuustheid van de uiterwaardvergraving Tichelbeeksewaard en noodzaak voor handhaven van een binnendijkse reservering als onderdeel van het Deltaprogramma bij de Deltacommissie ondergebracht. Eindrapportage in de vorm van een visie op een duurzaam maatregelen pakket voor de lange termijn wordt niet voor eind 2011 verwacht.

Op basis van de bestuurlijke heroriëntatie IJsselsprong (29-09-2011) ligt op korte termijn een volledige uitvoering van het voorliggend ontwerp voor de Tichelbeeksewaard niet meer voor de hand. Over deze heroriëntatie en het vervolg heeft ~~za~~ provincie Gelderland namens de Bestuurlijke Begeleidingscommissie (IJsselsprong) de Staatsecretaris nadere voorstellen ~~gedaan~~ ~~doen~~ (via bestuursschijf

Waterschap Veluwe

beschikbaar):

Dit proces staat los van de opdracht die waterschap Veluwe middels de scoopwijziging kreeg voor het opleveren van het definitieve ontwerp voor de Tichelbeeksewaard. Vandaar dat thans over het definitieve ontwerp een besluit wordt gevraagd.

6 Criteria

De definitieve ontwerpen zijn op verschillende criteria getoetst:

- a) Waterveiligheid (taakstelling)
- b) Behoud landbouwkundige functie
- c) Ruimtelijke kwaliteit
- d) Verkeer (ontsluiting)
- e) Behoud monumenten/archeologie
- f) Recreatie
- g) Minimaliseren verwijdering opstallen (bedrijven/woningen)
- h) Natuur
- i) Robuustheid
- j) Waterhuishouding
- k) Cultuurhistorie

a. Waterveiligheid (taakstelling)

De PKB-maatregelen Cortenoever en Voorsterklei hebben een eigen taakstelling om de 16.000m³ te halen, respectievelijk 35 en 29 cm. Beide maatregelen voldoen aan deze taakstelling. Vanuit het Ruimtelijke kwaliteitskader is, om deze taakstellingen te halen, in een volgorde gewerkt: eerst is naar de mogelijkheden van dijkverlegging gekeken, vervolgens naar graven en tenslotte naar obstakelverwijdering. In de ontwerpen is met deze volgorde en met het uitgangspunt van inundatiefrequentie van 1:25 jaar gewerkt. Deze aanpak komt voort uit het Voorstel "Alles in 1 keer". De maatregelen hebben een in- en uitlaatconstructie, die uitgaat van een overstromingsfrequentie van 1:25 jaar. In Cortenoever is de RWZI tussen de inlaatconstructie opgenomen. Verwijdering van de RWZI is geen optie in verband met de hoge kosten van verplaatsing.

De maatregel in de Tichelbeeksewaard is door het kabinet in 2009 vanuit het programma 'Mooi Nederland' financieel en inhoudelijk ondersteund. De maatregel zorgt voor een extra verlaging van de maatgevende hoogwaterstanden (MHW). De voorgestelde maatregel voldoet aan de taakstelling om extra verlaging van MHW te bewerkstelligen en dus aan de waterveiligheid voor de toekomst. Gebleken is dat een verdergaande vergravingen in de Tichelbeeksewaard met name de ruimtelijke kwaliteit verslechtert.

b. Behoud landbouwkundige functie

Met het gehanteerde inundatie-uitgangspunt (1:25 jaar) is het behoud van de landbouwkundige functie in Cortenoever en Voorsterklei mogelijk. In het Voorstel "Alles in 1 keer" is dit uitgangspunt door rapportage van het Landbouw Economisch Instituut ondersteund en bekrachtigd. Door de optimalisatie van het ontwerp (januari 2011) zijn de vergravingen, die negatief zijn voor de landbouw, met 50% qua oppervlakte en m³ verminderd. Hierdoor is het te behouden landbouwareaal met 55 ha. in de geoptimaliseerde definitieve ontwerpen vergroot.

In de Tichelbeeksewaard blijft de landbouwfunctie in het zuidelijke deel behouden (landbouwkundig beheer). Door de uiterwaardvergraving ontstaan mogelijkheden in het

Waterschap Veluwe

kader van Natura2000. Dit gebeurt door middel van onder andere vegetaties van waterplanten (meestromende geul) en ontwikkelen van slikkige oevers waarbij de agrarisch natuurbeheer mogelijk is.

c. Ruimtelijke kwaliteit

Voor de maatregelen is het Ruimtelijk Kwaliteitskader IJssel gebruikt, waarbij ingezet is om de dijk op de natuurlijke hoogten in het landschap te leggen, te vergraven in de natuurlijke laagten in het gebied en de dijken qua landschapsdijk te ontwerpen. Ten slotte worden geen constructieve elementen in de ontwerpen opgenomen. Aan deze uitgangspunten voldoen de drie ontwerpen. Het Q-team heeft positief geadviseerd op de definitieve ontwerpen van Cortenoever en Voorsterklei (zie bijlage). Het Q-team blijft negatief over het definitieve ontwerp van de Tichelbeeksewaard.

d. Verkeer

In Cortenoever en Voorsterklei blijft het gebied een of meer ontsluitingswegen houden. In Voorsterklei wordt een nieuwe ontsluitingsweg aangelegd, in Cortenoever worden delen van de bestaande route nieuw aangelegd. Deze nieuwe route danwel wijzigingen passen binnen de (meerderheid van) wensen vanuit het gebied en gemeentelijk beleid. Bij dreigende calamiteiten als gevolg van inundatie zijn de inlaatrempels, als hoogste gelegen weg, in Cortenoever en Voorsterklei te gebruiken.

Ook zijn in de gebieden nieuwe fietspaden op de nieuwe dijk opgenomen. Deze fietspaden scheiden het snelle en langzame verkeer en verbeteren hierbij de verkeersveiligheid. Met name in Cortenoever zal met dit nieuwe fietspad een verbetering op het gebied van verkeersveiligheid mogelijk zijn, met het oog op schoolgaande kinderen richting Zutphen.

e. Behoud archeologie/monumenten

In de gebieden blijven de monumenten onaangetast, zoals Sinderen, Heetkool, Helbergen, Reuversweerd. Dit was een uitgangspunt in het ontwerp. Ook de monumentstatus van de opstallen in de Tichelbeeksewaard blijven onaangetast. Uit archeologisch onderzoek blijkt dat er geen aanwijzingen zijn dat bij de werkzaamheden archeologische waarden worden blootgelegd. Bij de uitvoering van de verschillende werkzaamheden zal vanuit archeologie worden gemonitord.

f. Recreatie

In zowel Cortenoever als Voorsterklei is een nieuw fietspad opgenomen. In Cortenoever kan een reeds beëindigde agrarische bestemming omgezet worden in een recreatieve en maatschappelijke bestemming. De wens voor meer recreatieve ontwikkelingen komt van de gemeenten, en staat op gespannen voet met de wensen vanuit het gebied. Men wil voornamelijk behoud van de aanwezige functies. Een nieuw fietspad op de bestaande dijk is qua vergunbaarheid en uitvoerbaarheid in het kader van Natuurbeschermingswet (Natura2000) niet mogelijk. De bestaande situatie op de huidige dijk in Voorsterklei blijft in verband met overgangsrecht ongewijzigd.

In Tichelbeeksewaard is, na uitvoering, ten noorden en ten zuiden van de Oude IJsselbrug extensieve recreatie met een wandelbrug mogelijk. Er zijn twee wandelroutes aanwezig, waarvan één permanent wordt opengesteld. De zuidelijke route is in het vogelbroedseizoen gesloten. Bestaande recreatieve elementen in de Tichelbeeksewaard, zoals de (openlucht)bioscoop, vuurwerk e.d., zijn en blijven mogelijk. Uiteraard moeten hiervoor wel de benodigde vergunningen worden verleend.

Waterschap Veluwe

g. Minimaliseren verwijdering bebouwing

Vanuit het rijk zijn voor de PKB-maatregelen spelregels aangegeven wanneer opstallen verwijderd moeten worden. Deze spelregels zijn:

- Bebouwing ligt in de stroming/stuwing;
- Bij overstroming is er meer dan 1 meter water op de keukenvloer;
- Constructief blijft de bebouwing bij inundatie niet staan dan wel de schade is te groot;
- Evacuatie is niet mogelijk.

Voor de gebieden Cortenoever en Voorsterklei worden verschillende opstallen in verband met de eerste twee criteria verwijderd. In Cortenoever worden 8 agrarische bedrijven, 1 wegebouwbedrijf en 11 woningen verwijderd. In Voorsterklei worden 1 agrarisch bedrijf en 4 woningen verwijderd. Voor Cortenoever en Voorsterklei geldt voor 3 huidige agrarische bedrijven dat zij verplaatst worden. Dit in verband met de omvangrijke problematiek van evacuatie van dieren (ieder bedrijf heeft eigen voeder- en melksysteem) en milieuhygiëne.

Herplaatsing van agrarische bedrijven is binnendijs mogelijk. Hierbij is de wens van de betreffende ondernemer en vergunbaarheid (m.n. Natuurbeschermingswet) nodig. Vanuit gemeentelijk beleid is herplaatsing ook mogelijk. Vanuit het project wordt dit maximaal ondersteund en mogelijk gemaakt. Met de verschillende bedrijven zijn gesprekken hierover gestart (tenzij dit niet wordt gewenst).

Herplaatsing van woningen is vanuit gemeentelijk beleid niet mogelijk. In de ontwerpen is met dit beleid rekening gehouden. Ook de schaderegeling voorziet in eventueel amoveren van bestaande woningen.

h. Natuur

In de Tichelbeeksewaard ontstaan kansen voor nieuwe natuur (in de nieuwe geul en de Oekense Beek).

In Cortenoever en Voorsterklei is sprake van mitigerende en compenserende maatregelen voor natuur. In Voorsterklei is in het gebied van landgoed Beekzicht een natte natuurontwikkeling van 4 ha. voorzien. Op zich is deze ontwikkeling (nog) niet opgenomen in het ontwerp. Mocht de ontwikkeling mogelijk zijn in verband met Natuurschoonwet, vergunbaarheid en realiseerbaarheid (gelden) kan de ontwikkeling in nauw overleg met de landgoedeigenaar worden opgepakt.

In verband met de aanwezige beschermde flora en fauna in de schuur en de omgeving van De Wellenberg (o.a. steenuil) en de bijzondere status van De Wellenberg wordt voorgesteld de bosschage en de schuur bij De Wellenberg zoveel mogelijk te behouden. Door het niet, en minder verwijderd wordt 1 mm waterstanddaling niet gehaald. De afweging om dit voorstel te doen is de hoge inzet en de benodigde middelen en tijd om flora en fauna te verplaatsen en de bijzondere status van De Wellenberg ten opzichte van de bereikte waterstands daling van maximaal 1 mm.

Ditzelfde geldt voor het laten staan van de benodigde bosschages voor het landgoed Beekzicht in verband met de Natuurschoonwet en het handhaven van de kenmerkende landschappelijke elementen. Met het laten staan van deze elementen wordt 1 mm. waterstanddaling niet gehaald. Met het verwijderen van de bosschages ontstaat wel schade in de zin van de Natuurschoonwet. Dit betreft niet alleen een omvangrijke financiële schade maar ook een ruimtelijk beperking van het NSW Landgoed. Vanuit de

Waterschap Veluwe

belangenafweging en de beperking van grote schade ten opzichte van de te bereiken waterstanddaling wordt voorgesteld hiermee in stemmen.

Het extra vergraven in de Voorsterklei om de niet te behalen waterstanddaling te compenseren leidt tot extra verlies van landbouwgronden. Bij de optimalisatie werd deze juist gespaard. Voorgesteld wordt deze eis niet op te nemen, omdat daarmee extra landbouwgronden in ha. worden onttrokken.

i. Robuustheid

De maatregelen in Cortenoever en Voorsterklei voldoen aan het robuustheidsprincipe. Dit betekent dat de maatregelen voldoen aan de taakstelling van 16.000 m³ en geen extra maatregelen in de toekomst worden voorzien.

De Deltacommissie onderzoekt de Lange termijn-maatregelen voor een nog nader te stellen aantal m³. Er wordt gesproken over 18.000 m³, maar dit is nog niet vastgesteld door het rijk. De regio gaat ervan uit dat de lange termijn maatregelen niet in Cortenoever en Voorsterklei opnieuw zijn beslag gaan krijgen en dit is vanuit PKB Ruimte voor de Rivier ook niet de insteek.

Voor het ontwerp Tichelbeeksewaard zal de staatssecretaris op basis van het advies van de Deltacommissie een uitspraak doen.

Voor de hoogte van in- en uitlaat van de kades zijn de ontwerpen in Cortenoever en Voorsterklei gebaseerd op de 'riviertakbenadering'. Daarbij gaat men ervan uit dat alle PKB-maatregelen worden uitgevoerd en dat de taakstellingen worden gehaald. Aangezien projecten elders later gereed komen dan de maatregelen in Cortenoever en Voorsterklei, wordt ten behoeve van de overstromingsfrequentie van 1:25 jaar als beheersmaatregel voorgesteld om de kades, met een voorlopige voorziening, in Cortenoever met ca 30 cm en in Voorsterklei met 10 cm. te verhogen, opdat de overstromingsfrequentie als uitgangspunt wordt gehaald. Na het realiseren van alle PKB-maatregelen kan na evaluatie definitief de kadehoogten met de overstromingsfrequentie worden bepaald en deze worden gerealiseerd. Met deze beheersmaatregel wil het waterschap naar de omgeving duidelijk maken dat het uitgangspunt van de overstromingsfrequentie voor de landbouw en de bewoners gegarandeerd blijft.

j. Waterhuishouding

Het effect van de maatregelen op de binnendijkse grondwaterstand is aan de hand van een geohydrologisch onderzoek beoordeeld. Gebleken is dat in geval van hoge rivierwaterstand (en meestromen van het nieuwe buitendijkse gebied) een tijdelijke lichte stijging van de grondwaterstand is te verwachten. Naar verwachting zal deze stijging zich alleen in de wintermaanden en bij hoge rivierwaterstanden openbaren en geen effect hebben op gewas of bebouwing. Aanpassing van de bestaande waterhuishouding in het binnendijkse gebied is daarom niet voorzien.

k. Cultuurhistorie

Bij de uitwerking van de ontwerpen is het behoud van de cultuurhistorie als uitgangspunt gehanteerd. Naast behoud van waardevolle cultuurelementen in de vorm van bebouwing (gebouwen en bedrijven) en landschapselementen (beplanting en kunstwerken) sluit de nieuwe dijk aan op de oorspronkelijke hoogtes in het terrein. Bij de vormgeving van de nieuwe dijk wordt aangesloten op het gebruik van natuurlijk reliëf in het gebied. Waardevolle cultuurelementen zoals uitwateringsvoorzieningen blijven een beschermd status houden. **De bestaande landschap-, natuur- en**

Waterschap Veluwe

cultuurhistorische (LNC) waarden worden nog voor de start van de werkzaamheden in een aparte rapportage beschreven zodat bij de uitwerking van het ontwerp en tijdens de uitvoering deze LNC waarden de vereiste zorg krijgen.

7 Gebiedsproces

7.1 Er is een intensief gebiedsproces doorlopen

Bij de totstandkoming van het definitieve ontwerp zijn de bewoners, gebruikers, eigenaren en belangengroepen in het gebied intensief betrokken. Naast de individuele 'keukentafelgesprekken', waar direct met betrokkenen over de impact van de maatregel en mogelijke oplossingen is gesproken, is een gebiedsproces voor de totstandkoming van het definitieve ontwerp gestart. Dit gebiedsproces voorzorg in een wenssessie (actief wensen en vragen inbrengen), een adviesessie over twee uitgewerkte voorontwerpen en een informatiesessie, waarin het definitief ontwerp werd toegelicht en vragen werden beantwoord. Tijdens zogenoemde wenssessies hebben bewoners, gebruikers, eigenaren en belangengroepen hun mening, vragen en wensen over de inrichting van het gebied ingebracht. Deze input is door het waterschap zo goed mogelijk in het ontwerp verwerkt, of –voorzien van argumenten- niet in het ontwerp opgenomen.

Naast de wenssessies zijn ook terugkoppel- en adviesessies verzorgd. Tijdens deze bijeenkomsten zijn per gebied een tweetal ontwerpen gepresenteerd en hebben betrokkenen gehoord wat er met hun input is gebeurd. Tijdens of na deze sessies hebben de bezoekers hun voorkeur over de ontwerpen uitgesproken. In de bijlage "Q en A van COTIVO" (via bestuursschijf beschikbaar) zijn alle vragen die tijdens het intensieve gebiedsproces zijn gesteld, beantwoord.

Het definitief ontwerp is getoetst aan aspecten van de milieueffectrapportage, vergunbaarheid, realiseerbaarheid en betaalbaarheid. Ook zijn uitgangspunten van bevoegde instanties bij de afweging van wel/niet honorering van wensen gebruikt.

7.2 Schaderegeling

Uiteraard omvat de PKB Ruimte voor de Rivier en mogelijk het ontwerp voor de Tichelbeeksewaard zaken die negatieve gevolgen voor burgers en bedrijven kunnen hebben. Het rijk beziet -in overleg met de bedrijven, voor zover zij dit willen-, of herplaatsing direct buiten het projectgebied of naar elders mogelijk is. Voor schades (nadeelcompensatie/planschade) is een schadeloket geopend. De Tichelbeeksewaard betreft een maatregel die niet onder de PKB Ruimte voor de Rivier valt en derhalve niet onder de schaderegeling valt. Het rijk heeft tevens een regeling om actief tegen binnendijkse waarde aankopen in de gebieden te verrichten. De aankopen zijn reeds in gang gezet.

8 Bestuurlijke/juridische consequenties

Na het SNIP3 besluit zal op basis van gemeentelijke raadsbesluiten voor coördinatie en het al genomen coördinatiebesluit van de provincie Gelderland, een gecoördineerde vaststelling van bestemmingsplannen en de belangrijkste vergunningen starten, waarbij is afgesproken dat de provincie Gelderland zorg draagt voor de administratieve afhandeling die de coördinatieregeling met zich meebrengt. De argumenten voor deze werkwijze zijn in de punten 6.1 t/m 6.4 aangegeven.

Waterschap Veluwe

8.1 Samenhang tussen besluiten van belang

Gecoördineerde besluitvorming brengt alle procedures samen in één procedure waarin de besluiten in samenhang worden genomen, wat de efficiency en de kwaliteit van de besluitvorming ten goede komt. De besluiten worden gezamenlijk ter inzage gelegd en er geldt één beroepsprocedure. Dit heeft tevens als voordeel dat de burgers en belanghebbenden kennis kunnen nemen van de samenhang tussen de verschillende procedures en onderliggende afwegingen. Bovendien wordt het voor de burger eenvoudiger, omdat maar één keer kennis van de (ontwerp)besluiten hoeft te worden genomen, maar één keer gereageerd hoeft te worden en maar één keer een eventuele beroepsgang hoeft te worden gemaakt. Zonder coördinatie zouden hiervoor afzonderlijke procedures moeten worden doorlopen met verschillende proceduretijden. Dit kan een zeer versnipperd en onoverzichtelijk beeld voor de burgers en belanghebbenden opleveren.

8.2 Coördinatie leidt tot een procedurele versnelling

Het idee van het gecoördineerd voorbereiden en nemen van besluiten is dat dit kan leiden tot een procedurele versnelling. Het zelfstandig en op verschillende momenten publiceren van ontwerp- en definitieve besluiten neemt meer tijd in beslag dan het gezamenlijk en tegelijkertijd opereren. Vroegtijdige afstemming en de behandeling tegelijkertijd door dezelfde rechter draagt bij aan een heldere en kortere procedure. Bovendien wordt door het toepassen van de coördinatieregeling de termijn voor de rechter om te beslissen op de beroepen verkort naar maximaal zes maanden (termijn van orde). Zonder coördinatie is er een uitspraaktermijn van 12 maanden voor bestemmingsplannen opgenomen.

8.3 Rechtszekerheid voor burgers gewaarborgd

Op de voorbereiding van de gecoördineerde besluiten is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dit betekent dat het ontwerpbesluit voor een periode van 6 weken voor een ieder ter inzage ligt. In deze periode kunnen zienswijzen naar voren worden gebracht. Coördinatie van de voorbereiding en bekendmaking van besluiten zorgt er voor dat zienswijzen voor alle gecoördineerde ontwerpbesluiten worden ingediend bij één loket, waarna de betreffende bevoegde instanties, met inachtneming van de betreffende zienswijze(n), hun besluiten vaststellen.

Tegen de besluiten, die na de gecoördineerde voorbereidingsprocedure worden genomen, kan rechtstreeks beroep bij de Raad van State worden ingesteld. Vanwege de coördinatie doorlopen alle besluiten dezelfde beroepsprocedure, waarbij dezelfde rechter in beroep in één uitspraak over de gecoördineerde besluiten beslist.

8.4 Provincie Gelderland coördineert

In het kader van het feit dat de IJsselsprong mede van provinciaal belang is heeft het college van Provinciale Staten van de provincie Gelderland op 16 december 2009 reeds besloten de coördinatieregeling toe te passen op het gecoördineerd voorbereiden en bekendmaken van in ieder geval de vergunningen op grond van de Waterwet, Ontgrondingenwet, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet.

9 Financiën

De uitvoering van de PKB-maatregelen Cortenoever en Voorsterklei en de geul in de Tichelbeeksewaard worden betaald door het rijk. Het rijk heeft voor de PKB-maatregelen een eigen budget. De Tichelbeeksewaard heeft op basis van het kabinetsbesluit in november 2009 een taakstellend budget van € 29,5 mln. De

Waterschap Veluwe

uitvoering van de maatregelen past binnen het PKB-budget en het taakstellend budget voor de Tichelbeeksewaard.

Voor Cortenoever en Voorsterklei heeft het rijk met de gemeenten afspraken gemaakt over het vergoeden van de ambtelijke kosten/leges. Voor de (rechtmatige) overheidsschade- en planschade-aspecten heeft het rijk een centraal schadevergoedingsloket opengesteld, zodat lokale overheden, inclusief het waterschap, geen extra lasten hiervan hebben.

Voor bewoners/bedrijven in de gebieden geldt dat rechtmatige (plan)schades voor rekening van het rijk zijn. Hierover is het mogelijk een overeenkomst met het rijk te sluiten.

Voor Tichelbeeksewaard gelden voorgaande zaken niet. Deze maatregel valt niet onder de budgetten van de PKB-maatregelen en het schadevergoedingsloket. Over de beheer- en onderhoudskosten, de schadeaspecten en dergelijke zal er voorafgaand aan het starten van de procedure definitieve afspraken gemaakt moeten worden tussen het rijk en de gemeente Zutphen. Allereerst wordt nu het besluit van de staatssecretaris op het voorliggende ontwerp en de robuustheidstoets van de Deltacommissie afgewacht.

In het kader van de realisatieovereenkomst zullen over de te maken (ambtelijk of project-)kosten van het waterschap afspraken worden gemaakt. Hierover wordt een separaat voorstel met de realisatieovereenkomst voorbereid en in de AB vergadering van febr. 2012 aan u ter besluitvorming voorgelegd.

10 Standpunt commissie Water

De commissie Water adviseert conform voorstel.

11 Uitvoering

Het waterschap verzorgt de verdere uitvoering en communicatie van het project. Dit geldt ook voor de uitvoering. In de bestuurlijke begeleidingscommissie en projectorganisatie is de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van de publieke overheidsorganen van de IJsselsprong geborgd.

Waterschap Veluwe

De planning ziet er als volgt uit:

Besluiten gemeenteraden Brummen, Voorst en Zutphen en Algemeen Bestuur Waterschap Veluwe	November 2011
Opsturen SNIP3-ontwerpen Cortenoever, Tichelbeeksewaard en Voorsterklei	November 2011
Besluit Staatssecretaris SNIP3	December 2011
Start gecoördineerde besluitvormingsprocedures (bestemmingsplan, MER, Natuurbeschermingswet ed)	Januari 2012
Besluitvorming (bestemmingsplan, vergunningen ed)	Juni 2012
Uitspraak Afdeling Bestuursrechtspraak	Begin 2013
Start werkzaamheden	Begin 2013
Oplevering	Eind 2015

Het college van dijkgraaf en heemraden.